Jaap Hoelen

Jacobus (Jaap) Andreas Josephus Carolus Maria Hoelen is geboren op 26 mei 1923 in Bussum. Hij was de zoon van Josephus Henricus Antonius Hoelen (1891-1987) en Margaretha Petronella Maria Leronarda Coebergh (1893-1985). Hij had twee broers André (1925-1945) en Joep (1929-2006) en een zus Maria (1927-2016). Het gezin was katholiek. Hun vader was huisarts in Bussum.

In 1931 werd in de Sint Vitusparochie in Bussum de Katholieke Sint Hubertusgroep opgericht. Jaap en zijn broer André werden verkenner bij deze groep. Hun vader, Dr. Houben was vanaf de start voorzitter en groepsdokter. De eerste bijeenkomsten werden gehouden op de zolder van villa Columbia aan de Nieuwe 's Gravelandseweg. Na verschillende andere locaties kreeg de groep in 1934 hun eigen gebouw aan de Plaggenweg bij de Zandzee. De stam van de groep heette de St. Hubertusstam. De Hubertus had goede contacten met de Ericagroep.

Tijdens de oorlog was hun vader actief in het verzet. Hij gaf onder andere valse gezondheidsverklaringen af en was volgens de Duitsers schuldig aan sabotage.
Hij werd op 12 juli 1943 gearresteerd voor deelname aan de Artsenactie en op grond van valse beschuldigingen. Hij werd niet veroordeeld, maar wel twee keer verhoord aan de Euterpestraat in Amsterdam. Vervolgens werd hij overgebracht naar kamp Amersfoort en op 22 december 1943 weer in vrijheid gesteld.

Jaap en André waren leerling van de R.K. HBS ‘In ‘t Gooi’ in Hilversum. André zat nog op school toen hij werd opgepakt. Jaap werkte al en was Kontrolleur. Jaap raakte betrokken bij het verzet en wist onder andere ‘voedsel te organiseren’. Beide broers werden gearresteerd op 14 augustus 1944, mogelijk om druk uit te oefenen op hun vader. Ze werden ondergebracht in de Palmkazerne in Naarden. Daar werd André ziek. Jaap kreeg kans om naar Engeland te ontsnappen, maar bleef bij zijn broer.

Op 19 augustus werd opnieuw een bevel afgegeven tot arrestatie van dr. Hoelen. Hij kon een kwartier voordat de SD kwam vluchten. Na de huiszoeking gaf de SD het bevel dat hij zich moest melden, anders zou ook zijn jongste zoon Joep worden meegenomen. Die was door zijn vrouw echter al in veiligheid gebracht in Amsterdam.

Via gevangenis Weteringschans in Amsterdam kwamen André (kampnummer 6203) en Jaap (kampnummer 6204) op 28 augustus aan in Kamp Amersfoort. Op hun kampkaart voor kamp Amersfoort staat bij beiden als reden *´Arbeitsverweigerung´*. Op 8 september zijn ze naar concentratiekamp Neuengamme gedeporteerd. André overleed daar op 25 januari 1945 aan dysenterie. Over het overlijden van Jaap zijn er twee verhalen. Hij werd vlak voor de bevrijding in april 1945 met vele anderen door een executiepeloton gefusilleerd óf hij is om het leven gekomen toen hij probeerde van een kolentrein te springen, waarmee hij vervoerd werd na sluiting van kamp Neuengamme.

Hun vader dook in eerste instantie onder in Amsterdam maar moest daar na verraad weer weg. Hij ging naar de achterhoek en assisterende in Groenlo in een huisartsenpraktijk onder de schuilnaam Dr. Jos Bakker.

PAX

Heden ontvingen wij de droeve tijding, dat in het concentratiekamp Neuengamme bij Hamburg zijn overleden onze beide lieve zoons en broers

JAAP en ANDRÉ

resp. begin April 1945 en eind Februari 1945 in den jeugdigen leeftijd van 21 en 20 jaar.

Bussum, 18 Juni 1945.
Brinklaan No. 124.

J. H. A. HOELEN
M. P. L. M. HOELEN—Coebergh

MARIA
JOEP

De H.H. Uitvaartdiensten zullen plaats hebben in de Parochiekerk van den H. Vitus te Bussum op Donderdag 28 Juni a.s. — De stille H. Mis om 8.15 uur; de plechtig gezongen H. Mis van Requiem te 10 uur.

Gelegenheid tot condoleeren na den H. Uitvaartdienst aan de Pastorie.

Eenige en algemeene kennisgeving.

Na de bevrijding werd zijn vader weer arts in Bussum. Het gebouw van verkennersgroep Sint Hubertus aan de Plaggenweg was tijdens de oorlog in beslag genomen door de Nationale Jeugdstorm, die er niet al te zuinig mee omgesprongen was. Het gebouw overleefde de oorlog wel. De Sint Hubertusgroep moest twee jaar wachten voor ze weer in hun gebouw konden, omdat het voor gezinshuisvesting broodnodig was. In 1960 ontving dr. Hoelen van hopman Herman Post het dankbaarheidsinsigne voor zijn inzet als voorzitter en groepsdokter. Rond 1968 ging de groep over naar Luchtscouting. Bij de heropening van hun gebouw in 1969 nam dr. Hoelen afscheid als voorzitter en werd erevoorzitter. De groep werd opgeheven in 1986.

Beide broers worden herdacht op het monument in de International School 'Alberdingk Thijm' in Hilversum. Ze worden ook herdacht op de plaquette in de Mariakerk. Deze plaquette hing voorheen in de St. Vituskerk en herdenkt 26 parochianen die tijdens de Tweede Wereldoorlog om het leven kwamen.

Net als zijn vader ontving Jaap, postuum, het Verzetsherdenkingskruis.

Meer informatie

Josephus Henricus Antonius Hoelen (1891 - 1987) - Genealogy
Huwelijk Josephus Henricus Antonius Hoelen & Andre Joseph Maria Hoelen & Maria Eduarda Josephina van Houten & Margaretha Petronella Maria Leonarda Coebergh & Jacobus Buldewinus Meinardus Coebergh & Carolina Maria Cornelia Huberta Jansen op 19 juli 1922 te Utrecht, provincie Utrecht » Open Archieven
Contactblad Historische Kring Bussum 17/2 (2001) 35-50
Scouting-Sint Hubertusgroep | Historische Kring Bussum
Sint Hubertus groep (scouting) | Historische Kring Bussum
Hoelen, A.J.C.J.M. | Historische Kring Bussum
Hoelen, J.A.J.C.M. | Historische Kring Bussum
Hoelen, J.H.A. | Historische Kring Bussum
482619.pdf
Hoelen, J.H.A. | Historische Kring Bussum
Andreas Carolus Jacobus Josephus Maria Hoelen | Oorlogsgravenstichting
Andreas Carolus Jacobus Josephus Maria Hoelen | Erelijst van Gevallenen 1940-1945
Andreas Carolus Jacobus Josephus Maria Hoelen (Bussum, 7 januari 1925 - Neuengamme, 25 januari 1945) - Oorlogsbronnen.nl
Andreas Carolus Jacobus Josephus Maria Hoelen | Digitaal Monument Neuengamme
Jacobus Andreas Josephus Carolus Maria Hoelen | Oorlogsgravenstichting
Jacobus Andreas Josephus Carolus Maria Hoelen | Erelijst van Gevallenen 1940-1945
Jacobus Andreas Josephus Carolus Maria Hoelen (Bussum, 26 mei 1923 - Neuengamme (D, Neder-Saksen), 1 april 1945) - Oorlogsbronnen.nl

Jacobus Andreas Josephus Carolus Maria Hoelen | Digitaal Monument Neuengamme
De Gooi- en Eemlander » 28 mei 1960 - Art. 34 | Delpher
Hilversum, monument in de International School 'Alberdingk Thijm' - Nationaal Comité 4 en 5 mei : Nationaal Comité 4 en 5 mei
Bussum, plaquette in de Mariakerk - Nationaal Comité 4 en 5 mei : Nationaal Comité 4 en 5 mei
Register Verzetsherdenkingskruis haf-hullu-pg-119-133.pdf

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.